

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **A. M.**, bývajúcej v Ž., proti žalovanej **Slovenskej republike - Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Špitálska 4, o **náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 12 C 194/2003, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I z 12. februára 2010 č.k. 12 C 194/2003-87 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. marca 2010 sp. zn. 2 Co 67/2010, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 29. marca 2010 sp. zn. 2 Co 67/2010 a uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 12. februára 2010 č.k. 12 C 194/2003-87 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I uznesením z 12. februára 2010 č.k. 12 C 194/2003-87 uložil žalobkyňi, aby v lehote do 3 dní od doručenia tohto uznesenia zaplatila súdny poplatok za vznesenú námietku zaujatosti, ktorý je 66 Eur podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v platnom znení (ďalej „zákon o súdnych poplatkoch“).

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave uznesením z 29. marca 2010 sp. zn. 2 Co 67/2010, napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že podľa § 5 ods. 1 písm. g/ zákona o súdnych poplatkoch v platnom znení poplatková povinnosť vzniká podaním námietky zaujatosti účastníkom konania podľa osobitného predpisu, pričom podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov za vznesenie

námietky zaujatosti účastníkom konania sa platí súdny poplatok v sume 66 Eur. Súd prvého stupňa preto rozhodol správne, keď žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť za vznesenú námietku zaujatosti súdny poplatok, z ktorého dôvodu odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Na základe podnetu žalobkyne podal generálny prokurátor Slovenskej republiky proti uvedeným uzneseniam mimoriadne dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd obe uznesenia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Mimoriadne dovolanie odôvodnil tým, že napadnuté uznesenia spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.). Podľa generálneho prokurátora žalobkyňa podala 7. novembra 2003 návrh na začatie konania o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom žalovanej podľa zákona č. 58/1969 Zb. V čase začatia konania bolo súdne konanie o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom oslobodené od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 1 písm. c/ zákona o súdnych poplatkoch s účinnosťou do 1. januára 2006. Išlo o vecné oslobodenie od povinnosti platiť súdny poplatok, ktoré vyplývalo priamo zo zákona. Konania taxatívne uvedené v § 4 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch sú oslobodené od poplatkovej povinnosti celé. Za žiadny procesný úkon urobený v tomto konaní sa preto súdny poplatok neplatí. Nezáleží na tom, ktorý z účastníkov procesný úkon robí. Novelou zákona o súdnych poplatkoch, a to zákonom č. 621/2005 Z. z., s účinnosťou od 1. januára 2006, už neboli konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci vecne oslobodené od poplatkovej povinnosti. Za konania začaté pred 1. januárom 2006, čo je nesporne aj toto konanie, sa však podľa § 18 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch vyberali poplatky podľa doterajších predpisov. Takéto konania boli teda naďalej od platenia poplatkov oslobodené. Novelou zákona o súdnych poplatkoch - zákonom č. 273/2007 Z.z. s účinnosťou od 1. júla 2007 sú podľa § 4 ods. 1 písm. k/ od poplatku oslobodené súdne konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Vychádzajúc z § 18a ods. 1 (prechodné ustanovenie účinné od 1. júla 2007) zákona o súdnych poplatkoch, za konania začaté do 30. júna 2007 sa vyberajú poplatky podľa doterajších predpisov. Keďže konanie bolo začaté 7. novembra 2003, mali sudy pri vyberaní poplatku postupovať podľa právneho stavu pred novelizovaním zákona o súdnych poplatkoch zákonom č. 621/2005 Z.z. Podľa tohto právneho stavu sa za žiadny procesný úkon urobený v tomto konaní súdny poplatok neplatí. Sudy nižších stupňov preto nesprávne uložili žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za vznesenú námietku zaujatosti.

Žalobkyňa sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.) na dovolacom súde v určenej lehote (§ 243g O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnuté uznesenia bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona (§ 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.).

Podľa § 4 ods. 1 písm. c/ zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom v čase začatia konania (do 31.12.2005) od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 5 ods. 1 písm. g/ zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 1. januára 2006 poplatková povinnosť vzniká podaním námietky zaujatosti účastníkom konania podľa osobitného predpisu.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. (prechodné ustanovenie účinné od 1. januára 2006) za úkony navrhnuté alebo za konania začaté pred 1. januárom 2006 sa vyberajú poplatky podľa doterajších predpisov, i keď sa stanú splatnými po 1. januári 2006.

Podľa § 4 ods. 1 písm. k/ zákona o súdnych poplatkoch v znení účinnom od 1. júla 2007 od poplatku je oslobodené súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 18a ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch (prechodné ustanovenie účinné od 1. júla 2007), z poplatkových úkonov navrhnutých do 30. júna 2007 alebo za konania

začaté do 30. júna 2007 sa vyberajú poplatky podľa doterajších predpisov, i keď sa stanú splatnými po 30. júni 2007, ak nie je ďalej ustanovené inak.

Citované ustanovenie § 1 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch definuje tzv. poplatkové úkony, ktorými sú, okrem iných, aj úkony a konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a sú uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov. Odsek 2 § 18 zákona o súdnych poplatkoch v znení zákona č. 621/2005 Z.z. je intertemporálnym ustanovením v súvislosti s prijatím novely zákona o súdnych poplatkoch s účinnosťou od 1. januára 2006. Ak bol poplatkový úkon navrhnutý pred 1. januárom 2006, alebo ak je v sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie, a to bolo začaté pred 1. januárom 2006, vyberajú sa poplatky podľa doterajších predpisov. Zakotvuje sa tu zákaz retroaktivity vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým pred 1. januárom 2006.

V posudzovanej veci žalobkyňa podala 7. novembra 2003 návrh na začatie konania, ktorého predmetom bola náhrada škody spôsobená nesprávnym úradným postupom žalovanej. V tom čase bolo súdne konanie o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom vecne oslobodené od povinnosti platiť súdny poplatok. Oslobodeniu od súdnych poplatkov teda podliehalo celé toto konanie, čo znamená, že za žiadny úkon v tomto konaní sa súdny poplatok neplatí.

Novelou zákona o súdnych poplatkoch, a to zákonom č. 621/2005 Z. z., s účinnosťou od 1. januára 2006, už neboli konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci vecne oslobodené od poplatkovej povinnosti. Za konania začaté pred 1. januárom 2006, čo je nesporne aj toto konanie, sa však podľa § 18 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch vyberali poplatky podľa doterajších predpisov. To znamená, že pri vyberaní súdnych poplatkov bolo potrebné v tomto konaní postupovať podľa právnej úpravy platnej do 31. decembra 2005, včítane ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c/ zákona o súdnych poplatkoch. Na tomto závere nezmenila nič ani novela zákona o súdnych poplatkoch vykonaná zákonom č. 273/2007 Z.z. účinná od 1. júla 2007, lebo z prechodného ustanovenia k tejto novele, § 18a ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch vyplýva, že za konania začaté do 30. júna 2007, sa vyberajú poplatky podľa doterajších predpisov.

Pokiaľ teda v prejednávanej veci bolo súdne konanie začaté 7. novembra 2003, t.j. pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 621/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon

o súdnych poplatkoch, vzťahovala sa na žalobkyňu poplatková povinnosť podľa právnej úpravy platnej do 31. decembra 2005, podľa ktorej je konanie o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom ako celok vecne oslobodené od platenia súdnych poplatkov.

Dovolací súd sa preto stotožňuje s generálnym prokurátorom v tom, že ak súd prvého stupňa ako i odvolací súd uložili žalobkyni zaplatiť súdny poplatok za vznesenú námietku zaujatosti, hoci inak podľa položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov podlieha poplatku, vec nesprávne právne posúdili, lebo pri vecnom oslobodení od poplatkovej povinnosti sa za žiadny úkon urobený v tomto konaní súdny poplatok neplatí.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky teda dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníčky konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zrušil uznesenia okresného a krajského súdu a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) s tým, že právny názor ním vyslovený je pre okresný súd záväzný.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. augusta 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v. r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová